

Dosarul nr. 3rh-96/20

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție – T. Chișca- Doneva, V. Burduh, M. Ghervas

ÎNCHEIERE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând cererea de revizuire depusă de către Întreprinderea cu Capital Străin „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru,

în cauza de contencios administrativ intentată de Întreprinderea cu Capital Străin „Reforma Art” SRL împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la contestarea parțială a deciziei nr. 35/215 din data de 23 noiembrie 2020 cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020,

împotriva deciziei din data de 07 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție,

constată:

La 27 noiembrie 2020 ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, a depus acțiune împotriva Consiliului Audiovizualului, prin care a solicitat repunerea în termenul de depunere a contestației, admiterea contestației și anularea integrală a pct.7 și parțial a pct.10 din decizia nr.35/215 din 23 noiembrie 2020 cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020”, în partea referitoare la postul „Jurnal TV” și ÎCS „Reforma Art” SRL, suspendarea executării a pct.7 și parțial a pct. 10 din decizia Consiliului Audiovizualului nr.35/215 din 23 noiembrie 2020 până ce nu va deveni irevocabilă hotărârea adoptată de instanță.

La 01 decembrie 2020 ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Veronica Negru, Ecaterina Palanciuc și Anatolie Minciuna. Motiv de recuzare a fost invocat faptul că aceiași complet de judecători examinează cauza în materie electorală depusă de către AO „Media Alternativă”, în care societatea reclamantă a înaintat o cerere cu proprii pretenții asupra actului contestat de către AO „Media Alternativă” și care a fost respinsă de judecătorii Veronica Negru, Ecaterina Palanciuc și Anatolie Minciuna.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 02 decembrie 2020 a respins cererea de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Chișinău Veronica Negru, Ecaterina Palanciuc și Anatolie Minciuna.

Prin încheierea din data de 02 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii înaintate, s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru.

Împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din data de 02 decembrie 2020, ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, a depus recurs, prin care a solicitat casarea încheierilor contestate cu restituirea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecători pentru judecarea în fond a cererii de chemare în judecată.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din data de 07 decembrie 2020 a respins recursul depus de către ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, a menținut încheierile din data de 02 decembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău emise în cauza de contencios administrativ intentată de ÎCS „Reforma Art” SRL împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la contestarea parțială a deciziei nr. 35/215 din data de 23 noiembrie 2020 cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020.

La 09 decembrie 2020 ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din data de 07 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea revizuirii, casarea deciziei instanței de recurs și a încheierilor instanței de fond cu admiterea recursului și restituirea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată, pentru judecarea în fond a cererii de chemare în judecată.

În motivarea revizuirii ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, a invocat prevederile art. 449, lit. b) și lit. h) din Codul de procedură civilă și anume faptul că după pronunțarea deciziei instanței de recurs s-a constatat intervenirea unei circumstanțe care determină nulitatea absolută a actului judecătoresc pronunțat de instanța de recurs.

Totodată, a menționat că prezenta cerere este fundamentată și pe prevederile art.20 din Constituție, care garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Societatea revizuentă a indicat că în cauză au fost admise erori judiciare, care pot fi corectate în procedura revizuirii și anume în privința termenului de înaintare a cererii de chemare în judecată și incompatibilitatea judecătorilor primei instanță la judecarea prezentei cauze.

În ceea ce privește termenul de înaintare a cererii de chemare în judecată ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, a indicat că nu a omis termenul de contestare a actului administrativ individual decizia Consiliului Audiovizualului nr.35/215 din 23 noiembrie 2020, ori la 26 noiembrie 2020 prin intermediul poștei electronice a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău somație prin care a declanșat procedura de contestare a deciziei Consiliului

Audiovizualului nr.35/215 din 23 noiembrie 2020, rezervându-și dreptul de a prezenta copia actului administrativ și a argumentelor de fapt și de drept după comunicarea actului contestat.

ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, în ceea ce privește incompatibilitatea judecătorilor primei instanță la judecarea prezentei cauze a menținut că în aceeași perioadă de timp completul de judecatori Veronica Negru, Ecaterina Palanciuc și Anatolie Minciună a avut în procedură 3 litigii cu același obiect - decizia Consiliului Audiovizualului nr.35/215 din 23 noiembrie 2020, cu aceeași stare de fapt, cu argumente similare de contestare a actului administrativ și cu aceeași motivare juridică a ilegalității constatărilor enunțate de Consiliul Audiovizualului.

În aceste condiții instanța de revizuire urmează să efectueze o analiză comparativă a tuturor pretențiilor reclamanților din cauzele identice, din enunțurile instanței în motivarea respingerii argumentelor și această analiză va elucida incontestabil faptul că judecătorii vizați s-au pronunțat deja asupra argumentelor, a stării de fapt și cadrului legal invocat de ÎCS „Reforma Art” SRL prin cererea de chemare în judecată. Aceste circumstanțe îi descalifică pe judecătorii Veronica Negru, Ecaterina Palanciuc și Anatolie Minciună de la judecarea prezentei cauze, iar unicul remediu procesual pentru înlăturarea din proces era recuzarea acestora.

La 09 decembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat Consiliului Audiovizualului pentru notificare, copia cererii de revizuire depusă de ÎCS „Reforma Art” SRL.

La 15 decembrie 2020 Consiliul Audiovizualului a depus referință la cererea de revizuire înaintată de către ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, prin care a solicitat respingerea cererii ca fiind inadmisibilă, menționând că în cererea de revizuire societatea revizuentă nu a prezentat circumstanțe sau fapte esențiale care nu au fost și nu au putut fi cunoscute acesteia și nici nu a dovedit că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Mai mult ca atât, cele invocate de ÎCS „Reforma Art” SRL în cererea de revizuire au fost cunoscute atât instanței de apel cât și instanței de recurs în cadrul examinării cauzei, ambele instanțe s-au expus asupra celor invocate de societatea revizuentă.

În debutul analizei admisibilității cererii de revizuire Colegiul menționează că Codul administrativ nu reglementează instituția revizuirii actelor judecătorești de dispoziție, dar la articolul 195 prevede că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Respectiv, procedura revizuirii urmează a fi efectuată în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Conform art. 450, lit. b) și f) din Codul de procedură civilă cererea de revizuire se depune: în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449, lit. b) și în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art.449, lit. h).

ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, la 09 decembrie 2020, în termen, a depus cerere de revizuire a deciziei din data de 07 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

Examinând cererea de revizuire, prin prisma argumentelor și în limitele temeiurilor de drept invocate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că aceasta este inadmisibilă din considerentele ce succed.

Prin prisma prevederilor art. 451, alin. (1) în coroborare cu art. 447, lit. a) din Codul de procedură civilă rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de către părți și alți participanți la proces, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 din Codul de procedură civilă și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu articolul 453, alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă, care poartă un caracter exhaustiv.

Instanța de revizuire relevă că revizuirea este definită ca fiind acea cale de atac prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reluarea judecării cauzei cu respectarea principiilor fundamentale ale unui proces echitabil.

A se reține că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, inter alia, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiului caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești.

Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Brumărescu v. România, nr. 28342/95, § 61-62 și Roșca v. Moldova, nr.6267/02, §24-25, Riabîh v. Rusia, § 52).

Curtea Supremă de Justiție menționează că principiul enunțat exclude posibilitatea ca părțile, având scopul de a redeschide noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă și de a obține o reanalizare a cauzei, respectiv o nouă hotărâre în privința sa, să transforme reexaminarea cauzei într-un control judiciar deghizat.

Conturat astfel, principiul securității juridice presupune ca statul să depună diligențe pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

Prin prisma principiilor menționate, se reține că principiile specificate nu se opun în totalitate existenței procedurilor extraordinare prin readucerea în fața

instanțelor a aspectelor litigioase deja soluționate, însă necesitatea respectării principiului siguranței circuitului civil – care este unul din aspectele esențiale ale principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică – cere ca folosirea acestora în materie civilă să îmbrace un caracter excepțional în ceea ce privește termenul în care pot fi promovate, motivele de admisibilitate, precum și părțile care au dreptul la acțiune.

Curtea menționează că legislația procesuală reglementează mecanisme ce acordă posibilitatea desființării hotărârilor judecătorești irevocabile în cazul în care urmează a fi corectate erorile judiciare și omisiunile justiției.

În special, revizuirea fiind o cale de retractare, și nu de reformare a hotărârii, în cadrul acesteia, în baza unor temeuri strict prevăzute de lege, are loc redeschiderea procesului.

Urmând raționamentele Curții Europene, Curtea acceptă că o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă se bucură de autoritatea lucrului judecat, astfel încât un litigiu soluționat nu mai poate, de principiu, să formeze obiectul unui nou proces, cu același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți. Totodată, Curtea subliniază că problema esențială în reglementarea corectă a căilor de atac extraordinare constă în găsirea unor „ipoteze de mijloc”, care să împace ambele cerințe, pe de o parte, principiul autorității de lucru judecat și, pe de altă parte, necesitatea pronunțării unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate. Așadar, este necesară identificarea unor ipoteze egale, care să asigure respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice.

În susținerea cererii de revizuire ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, a invocat prevederile art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă și anume că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Aici, instanța de revizuire relevă că pe calea revizuirii nu se pune problema realizării unui control judiciar, ci a unei noi judecăți, pe temeiul unor elemente, ce au format obiectul judecării finalizate cu pronunțarea deciziei, a cărei revizuire se solicită. Pentru admiterea cererii de revizuire pe acest temei este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să nu fie cunoscute societății revizvente până la examinarea cauzei, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Astfel, pentru a invoca temeiul prevăzut de art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă este necesar ca după emiterea deciziei societății revizvente să-i fie cunoscute circumstanțe sau fapte esențiale cauzei, care nu au putut fi cunoscute acesteia, însă a întreprins toate măsurile pentru aflarea acestora în timpul judecării cauzei și să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente.

ÎCS „Reforma Art” SRL ca argument în susținerea cererii de revizuire a invocat faptul că instanțele de judecată eronat au constatat că acțiunea a fost depusă la data de 27 noiembrie 2020, adică a doua zi de când a expirat termenul de 3 zile calculat din data adoptării actului administrativ, ori societatea, în termen, a

declanșat procedura administrativă la 26 noiembrie 2020 prin înaintarea unei somații.

Acest argument nu poate fi apreciat prin prisma art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă ca circumstanță nouă, care nu a putut fi cunoscută ÎCS „Reforma Art” SRL, însă a întreprins toate măsurile pentru aflarea acesteia în timpul judecării cauzei, deoarece după cum afirmă însăși revizuenta somația a fost depusă prin intermediul poștei electronice de către avocatul Pavel Dumitru. Prin urmare, aceasta nu constituie o circumstanță nouă existentă până la pronunțarea deciziei a cărei revizuire se solicită, însă care nu a fost cunoscută de către societatea revizuentă.

Mai mult, din analiza cererii de recurs rezultă că societatea recurentă prin faptul solicitării repunerii în termen a acțiunii a admis faptul omiterii termenului de înaintare a acțiunii. Examinând în ordine de recurs cauza instanța a soluționat cererea de repunere în termen a acțiunii, respingând-o ca neîntemeiată. Alte circumstanțe, decât cele examinate în recurs nu au fost invocate și probate de ÎCS „Reforma Art” SRL. Greșelile procedurale comise de societatea reclamantă la depunerea cererii de chemare în judecată și care au dus la omiterea termenului de prescripție nu pot constitui temei de revizuire a unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Un alt argument în susținerea cererii de revizuire ÎCS „Reforma Art” SRL a invocat faptul incompatibilității judecătorilor instanței de fond la judecarea cauzei.

Nici acest argument prin prisma art. 449, lit. b) din Codul de procedură civilă nu poate fi reținut de instanța de revizuire, ori a fost examinat de instanța de recurs, primind aprecierea corespunzătoare.

Un alt temei de declarare a revizuirii societatea revizuentă a invocat lit. h) a art. 449 din Codul de procedură civilă.

Potrivit lit. h) a art. 449 din Codul de procedură civilă revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Aici, instanța de revizuire menționează că acest temei de revizuire a fost instituit pentru a se crea posibilitatea reparării prejudiciilor cauzate cetățenilor prin încălcarea drepturilor și libertăților atunci când acest lucru se constată printr-o decizie a Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

Prin urmare, admiterea revizuirii pe acest temei este condiționată, în primul rând de existența unei constatări a Curții Europene privind încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale a cetățeanului în cauza a cărei act judecătoresc se solicită a fi revizuit, ceea ce la caz nu a fost prezentată, fapt care face imposibil aplicarea prevederilor art. 449, lit. h) din Codul de procedură civilă.

În urma celor constatate Colegiul reține că prin revizuirea în sensul declarat de către ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, se pretinde nu corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, fapt care direct contravine atât dispozițiilor legii naționale, cât și celor internaționale.

Astfel, admiterea revizuirii, în circumstanțele descrise ar contravine principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de

principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 din Codul de procedură civilă, dar poartă caracter declarativ și se combat cu probele din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca inadmisibilă.

Confirm art. 195, art. 230 din Codul administrativ și și în conformitate cu art. 449, lit. b) și h), art. 453, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Întreprinderea cu Capital Străin „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Pavel Dumitru, împotriva deciziei din data de 07 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție emisă în cauza de contencios administrativ intentată de Întreprinderea cu Capital Străin „Reforma Art” SRL împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la contestarea parțială a deciziei nr. 35/215 din data de 23 noiembrie 2020 cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas